

BEELDDE KUNST

De Engelse kunstenaar Paul Verheul bij zijn object van verticale draden in Afslag BLV, de dependance van Museum Belvédère.

Steady Pace. Solo-expositie Paul Verheul. Afslag BLV, Minckelersstraat 11, Heerenveen t/m 20 augustus, di t/m vr 11.00 – 17.00 uur za en zo 13.00 – 17.00 uur • pverheul.com

TEKENEN MET TOUW

In Afslag BLV, de dependance van Museum Belvédère in Heerenveen, toont de Engelse kunstenaar Paul Verheul heel verrassend werk. De schilder en tekenaar gebruikt vaak de weeftechniek als basis voor zijn installaties en schilderijen.

Het middelste van de drie lokalen van Afslag BLV wordt opgedeeld door twee van het plafond afhangende objecten van touwachtig materiaal. Een soort scheidingswanden. Je zou ze kunnen vergelijken met de schering van een weefgetouw: de gefixeerde draden waar dwars doorheen andere draden getrokken worden om een doek of lap van textiel te maken.

Hoewel Verheul zich door het traditionele weefproces heeft laten inspireren, heeft hij een geheel eigen toepassing bedacht. De uitsluitend verticale draden van het ene object heeft hij beschilderd, waardoor het denken over schilderijen opeens een nieuwe dimensie krijgt. Vanwege de wijd uiteen geplaatste draden kijk je namelijk dwars door het abstracte beeld heen en gaat de ruimte erachter opeens ook meedoen.

En in het geval van het andere object: door de schering heeft Verheul schuin van boven naar beneden een aantal met stukjes textiel versierde draden getrokken, waarbij de draden doen denken aan een potloodlijn. Tekenen met touw. En ook hier omvat het object door zijn transparantie meer dan alleen zichzelf. Het is een aanpak die Verheul ontdekt heeft op het Frank Mohr Instituut, onderdeel van Academie Minerva in Groningen, de stad waar hij woont en werkt.

Paul Verheul (1990) werd geboren in Engeland, uit een Nederlandse vader en een Britse moeder. Hij studeerde aan de University of Arts in Londen, waar hij in 2013 zijn bachelor haalde. Na een aantal jaren liep hij vast. „Ik schilderde abstracte landschappen. Geen imaginaire landschappen, maar landschappen op basis van de herinneringen die ik had opgedaan tijdens wandelingen. Maar ik was niet tevreden met wat ik maakte. Het was toch steeds weer hetzelfde: frame, doek, primer, verschillende lagen verf en uitein-

delijk een bepaalde voorstelling. Het was me niet genoeg.” „Achter zo'n schilderij ging een hele wereld schuil die gaandeweg onzichtbaar was geworden, met verschillende aanzetten, perspectieven, verhoudingen, dimensies... Iets wat vergelijkbaar is met wat je ziet op röntgenopnamen van een schilderij. Ik vind het fascinerend als die lagen blootgelegd worden. Ik wilde die maakgeschiedenis in mijn werk zichtbaar zien te krijgen.”

Verheul besloot op zoek te gaan naar nieuwe invalshoeken en een vervolgoopleiding te gaan doen in Nederland. Enerzijds omdat hij het land van zijn vader wilde leren kennen, anderzijds omdat hij veel hield van de Nederlandse landschapschilders en het landschap immers zijn thema was. In zijn eerste jaar op Minerva probeerde Verheul allerlei voor hem nieuwe technieken uit, hij leerde er bijvoorbeeld drukken, etsen en weven. Vooral het laatste beviel hem.

„Toen ik met weven begon, maakte ik tapijtwerk waarin het garen dicht opeen zat. Leuk om te doen, maar het resultaat was eigenlijk net zo gesloten en verhullend als de schilderijen die ik in Engeland maakte. Van de maakgeschiedenis zag je niks. Toen ben ik heel transparant gaan werken.”

Het schilderen heeft voor Verheul door de weeftechniek een extra dimensie gekregen. De basis van een schilderij, wat voorheen het doek was, is nu de schering: soms een reeks verticaal opgespannen draden, soms horizontaal, maar altijd met tussenruimtes. De streperige schildering die hij er vervolgens op aanbrengt, kun je zien als een nieuwe interpretatie van de inslag, niet met draad gemaakt maar met inkt of verf.

„Alle aspecten van het maakproces – het basismateriaal, het frame, de ruimte erachter – worden op deze manier zichtbaar in het schilderij zelf, precies wat ik wilde en waar ik naar zocht.”

DIRK VAN GINKEL

KLASSIEK

GRIGORY SOKOLOV, MUZIKAAL GENIE

Eigenzinniger dan Grigory Sokolov krijg je ze niet. De concerten van de Russische pianist zijn muzikale belevenissen van de hoogste orde. Dinsdag is hij weer eens in Groningen. Mis het niet.

Grigory Sokolov geldt als de laatste grote pianist uit de Russische school. Veel muzik liefhebbers beschouwen hem zelfs als de grootste, levende pianist. In De Oosterpoort, waar hij regelmatig te gast was tijdens zijn lange carrière, speelt hij werken van Henry Purcell en Wolfgang Amadeus Mozart. Hij is inmiddels 72 jaar en sinds 2022 officieel Spanjaard. Vlak na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne schonk hij de opbrengst van een recital in Wenen aan het Oekraïense Rode Kruis, waarmee hij stelling nam tegen de Russische agressie. Maar bij Sokolov draait alles om de muziek.

Als klein kind wilde hij dirigent worden, maar nadat hij op zijn vijfde een piano kreeg, wilde hij nooit meer iets anders. „Tegenwoordig zie je overal pianisten en violisten die op latere leeftijd dirigent willen worden. Bij mij was het dus andersom”, zei in een zeldzaam interview. Daarin laat hij zich weinig vleiend uit over de samenwerking met dirigenten met wie hij tijdens zijn loopbaan heeft opgetreden. Daarom speelt hij al jaren niet meer als solist bij orkesten. „Ik geef liever recitals. Dan heb ik alles in eigen hand.”

Sokolov staat erom bekend dat hij de vleugels waarop hij speelt voor zijn concerten uitgebreid onderzoekt. „Ik

Grigory Sokolov.

beschouw een vleugel als een partner met gelijke rechten en een eigen leven”, heeft hij daarover eens gezegd. „We moeten een gezamenlijke basis vinden.”

Sinds 2014 staat hij onder contract bij het label Deutsche Grammophon waar hij alleen maar albums met concertregistraties uitbrengt. „Geen concert is hetzelfde en bij goede artiesten zijn de concerten beter dan de platen”, zegt hij daarover. „Bij middelmatige zijn de platen vaak veel beter.” Sokolov geeft al recitals sinds hij in 1966 als 16-jarige het fameuze Tsjaikovski Concours in Moskou

won. Hij beschouwde zijn deelname als een noodzakelijk kwaad, want competitie en muziek gaan volgens hem niet samen. „Het was de enige manier om een carrière te kunnen beginnen.”

De eigenzinnigheid en eigenheid die Sokolov kenmerken, hoor je ook terug in de muziek die hij speelt. In 2014 gaf Sokolov in Groningen een Chopin-recital, maar dacht je als bezoeker het ene moment naar Beethoven te zitten luisteren en het volgende naar Scarlatti. Een van Chopins late mazurka's liet hij zelfs uiteenvallen alsof het een 20ste-eeuwse compositie betrof.

Grigory Sokolov is een muzikaal genie. Niemand kan zo toveren met klankkleuren en frasering als hij. In mijn recensie schreef ik destijds: 'Sokolovs kennis van de materie is zo groot, zijn beheersing van de piano zo volkomen, en – dat bovenal – zijn muzikaliteit zo immens, dat je als luisteraar vaak niet anders kunt dan met hem meegaan in zijn particuliere muzikale logica.'

JOB VAN SCHAİK

Grigory Sokolov treedt dinsdag 3 juni op in De Oosterpoort, Groningen, 20.15 uur; toegang 52,50 – 47,50 euro.